

## ЗМІСТ

|                                                                                 |     |
|---------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <i>Розділ перший. Пасажирка</i> .....                                           | 7   |
| <i>Розділ другий. Некролог</i> .....                                            | 22  |
| <i>Розділ третій. Відьма без мітли</i> .....                                    | 34  |
| <i>Розділ четвертий. Люк починає розслідування</i> .....                        | 47  |
| <i>Розділ п'ятий. Візит до міс Вейнфліт</i> .....                               | 62  |
| <i>Розділ шостий. Фарба для капелюхів</i> .....                                 | 83  |
| <i>Розділ сьомий. Список підозрюваних</i> .....                                 | 95  |
| <i>Розділ восьмий. Доктор Томас</i> .....                                       | 100 |
| <i>Розділ дев'ятий. Розмова з місіс Пірс</i> .....                              | 111 |
| <i>Розділ десятий. Роуз Гамблбі</i> .....                                       | 121 |
| <i>Розділ одинадцятий. Подружнє життя майора Гортон</i> .....                   | 137 |
| <i>Розділ дванадцятий. Суперечка</i> .....                                      | 152 |
| <i>Розділ тринадцятий. Розмова з міс Вейнфліт</i> .....                         | 169 |
| <i>Розділ чотирнадцятий. Роздуми Люка</i> .....                                 | 185 |
| <i>Розділ п'ятнадцятий. Неналежна поведінка водія</i> .....                     | 205 |
| <i>Розділ шістнадцятий. Аанас</i> .....                                         | 220 |
| <i>Розділ сімнадцятий. Розмова з лордом Вітфілдом</i> .....                     | 233 |
| <i>Розділ вісімнадцятий. Зустріч у Лондоні</i> .....                            | 244 |
| <i>Розділ дев'ятнадцятий. Розірвані заручини</i> .....                          | 254 |
| <i>Розділ двадцятий. Це стосується нас обох</i> .....                           | 264 |
| <i>Розділ двадцять перший. «О чому ж ти носиш<br/>рукавички в полях?»</i> ..... | 274 |
| <i>Розділ двадцять другий. Розповідь місіс Гамблбі</i> .....                    | 296 |
| <i>Розділ двадцять третій. Новий початок</i> .....                              | 306 |

тропічної природи й самотніх вечорів за читанням та перечитуванням старих видань «Таймс».

Відтепер він безробітний пенсіонер, який із почесними пішов у відставку; джентльмен, який із невеликими статками повернувся додому в Англію. Що він робитиме далі?

Англія! Червень. Похмурий день. Сіре небо. Пронизливий вітер. Зустріч була не дуже привітна. Люди! Боже, що за люди! Натовпи людей навколо. Їхні сірі, мов небо, обличчя були сповнені занепокоєння й тривоги. Ще й ці будинки, які, здавалося, з'являлися повсюди, мов гриби після дощу, — огидні, бридкі будиночки! Вони більше нагадували курятники, розкидані по сільській місцевості!

Люк Фіцвільям відвів погляд від пейзажу, що миготів за вікном, і почав переглядати щойно придбані газети: «Таймс», «Дейлі кларіон» і «Панч».

Він почав із газети «Дейлі кларіон», присвяченої кінним перегонам у місті Епсом.

«Шкода, що ми не приїхали вчора. Я не був на дербі відтоді, як мені виповнилося дев'ятнадцять», — подумав Люк. У клубі він зробив ставку й хотів дізнатися, що кореспондент «Кларіон» думає про його фаворита.

Однак він знайшов лише зневажливий коментар:

«Решта ж, такі як Джуджуб II, Маркс Майл, Сантоні та Джеррі Бой, навряд чи можуть претендувати на перемогу. Ймовірним аутсайдером буде...»

Утім, Люка не цікавив імовірний аутсайдер. Натомість його увагу привернули коефіцієнти ставок. Шанси Джуджуба II стримано оцінювались як 40 до 1.

Люк поглянув на годинник. За чверть четверта.

«Що ж, перегони вже закінчилися, — подумав він. — Шкода, що я не поставив на Клерігольда, який, за прогнозами, був другим фаворитом».

Потім він розгорнув «Таймс» і поринув у читання більш серйозних статей.

Однак це тривало недовго. Розлючений полковник, який сидів у кутку навпроти, настільки обурився прочитаним у газеті, що негайно вирішив поділитися цим із попутником. Цілих пів години полковник безупинно торочив про те, як він ненавидить «цих проклятих комуністичних пропагандистів», та врешті-решт утомився й захропів.

Невдовзі потяг сповільнив хід і зупинився. Виглянувши з вікна, Люк розглядав велику безлюдну станцію з багатьма платформами. Раптом він помітив на кіоскові вивіску з написом: «РЕЗУЛЬТАТИ ПЕРЕГОНІВ ДЕРБІ». Люк відчинив двері,

вискочив на платформу й побіг до кіоску. А вже за мить він, усміхаючись, розглядав новину в щойно надрукованій газеті.

## РЕЗУЛЬТАТИ ПЕРЕГОНІВ ДЕРБИ

Джуджуб II

Мазеппа

Клерігольд

Люк задоволено всміхнувся. Сто фунтів на рівному місці! Старий добрий Джуджуб II, яким зневажливо знехтували всі підпільні інформатори.

З усмішкою на вустах він повернувся й побачив лише порожню платформу. Захоплений перемогою Джуджуба II, він не помітив, як потяг від'їхав від станції.

— Коли, у біса, цей потяг відійшов? — запитав він у похмурого носія.

— Який потяг? — перепитав носій. — Останній потяг тут зупинявся о п'ятнадцятій чотирнадцять.

— Але тут щойно був потяг. Я зійшов із нього. Це був експрес, що прямує від порту.

— Експрес не робить жодних зупинок дорогою до Лондона, — суворо відповів носій.

— Але ж він зупинився, — запевнив його Люк. — Я зійшов із цього потяга.

— Експрес не робить зупинок до самого Лондона, — вперто повторив носій.

— Але ж я кажу вам, що він зупинився прямо на ось цій платформі і я зійшов з нього.

Зіткнувшись із цим незаперечним фактом, носій докірливо сказав:

— Вам не слід було цього робити. Потяг не повинен тут зупинятися.

— Але ж він зупинився.

— Він став під семафором, а не «зупинився на станції», як ви висловилися.

— Я не розуміюся на цих тонкощах так, як ви, — відповів Люк. — Питання в тому, що мені робити далі.

— Ви не повинні були виходити з потяга, — докірливо повторив носій, якого мало цікавила доля незнайомця.

— Ви, безперечно, маєте рацію, — відповів Люк. — Але що зроблено, того вже не змінити. Обравши шлях, уже не шкодує і не плач дарма! Ця проблема стара як світ. Я лише намагаюся дізнатися, що ви, як працівник залізниці, могли б мені порадити.

— Ви мене запитуєте, що вам робити далі?

— Саме так, — продовжив Люк. — Припускаю, тут зупиняються потяги, які ходять за розкладом?

— Дайте подумати, — сказав носій. — Вам варто сісти на потяг, що вирушає о шістнадцятій годині тридцять п'ять хвилин.

— Що ж, якщо він прямує до Лондона, то це саме те, що мені потрібно, — відповів Люк.

Окрилений цією новиною, Люк почав ходити вздовж перону. З великої вивіски він дізнався, що перебуває на станції Фенні-Клейтон, вузловій станції Вічвуда-андер-Еш. Тієї ж миті маленький старенький локомотив повільно заштовхав одновагонний потяг на сусідню колію. З нього вийшли декілька пасажирів і, перейшовши невеликий місток, прийшли до платформи, де був Люк. Похмурий носій багажу раптом пожвавішав і почав штовхати великий візок з ящиками й кошиками. До нього приєднався його колега, який віз бідони з молоком. Почувся дзенькіт; станція Фенні-Клейтон пробудилася від сну.

Нарешті потяг, який мчав до Лондона, поважно прибув на станцію. Вагони третього класу були переповнені, але в купе першого класу сиділо не більше одного-двох пасажирів. Люк почав зазирати в кожне купе. У першому, призначеному для курців, сидів чоловік із цигаркою, схожий на військового. Люк вирішив, що на сьогодні з нього досить англо-індійських полковників, і вирушив до наступного купе. Там сиділа дещо стомлена й одночасно витончена молода леді, імовірно, гувернантка, та енергійний хлопчик років трьох. Люк швидко пішов далі. Двері наступного купе були відчинені. У ньому сиділа лише літня пані. Люк подумав, що вона схожа на його тітоньку Мілдред, яка великодушно дозволила

йому тримати вужа, коли йому було десять. Тітка Мілдред, без сумніву, була найкращою тіткою, яку тільки можна уявити. Люк зайшов до купе й сів.

Після кількох хвилин жвавого завантаження бідонів із молоком, валіз та інших дрібниць потяг повільно викотився зі станції. Розгорнувши газету, Люк почав переглядати новини, сподіваючись знайти щось, чого ще не читав у ранковій газеті. Він не сподівався, що матиме на це багато часу. Люк мав багато тіток, тому був абсолютно впевнений, що привітна літня пані не планує їхати мовчки до Лондона. Так і сталося.

Спочатку пані попросила зачинити вікно, потім підняти парасольку, а далі почала розповідати про переваги потяга, яким вони їхали.

— Потяг буде їхати лише годину й десять хвилин. Це дуже зручно і швидше, ніж ранковим. Той їде годину й сорок хвилин. Звичайно, майже всі користуються ранковим рейсом. Я маю на увазі, що якщо є можливість зекономити на зворотному квитку, то вигідніше було б їхати ранковим потягом. Я, власне, так і планувала, але зник Пухнастик. Це мій кіт, перс, такий красень. А в нього ще й хворе вушко, тож я не могла поїхати, поки він не знайшовся.

— Безперечно, — пробурмотів Люк та демонстративно перевів погляд на газету. Але це було марно. Її уже нічим не можна було зупинити.

— Тож єдине, що мені залишилося, — це їхати денним потягом. Мушу визнати, він, звісно ж, має свої переваги. Він не такий переповнений... хоча це, мабуть, перевага першого класу. Але я зазвичай не їжджу ним. Тобто я вважаю це *марнотратством*, особливо в наші дні, коли податки зростають, дивіденди знижуються, а витрати на поївку значно збільшуються. Однак я дуже збентежена тим, що відбувається... Я їду до Лондона в дуже важливій справі, тож я хотіла в тиші обдумати, що я збираюся сказати... розумієте?

Люк стримав усмішку.

— Це вкрай важко зробити, коли навколо багато пасажирів. Тож я вирішила, що один раз можу *дозволити собі* поїхати першим класом. Хоча я вважаю, що сьогодні всі витрачають гроші на вітер і ніхто не думає про майбутнє. Шкода, що другий клас скасували... все ж таки він був трохи дешевший.

Перебігши поглядом засмагле обличчя Люка, вона продовжила:

— Звичайно, я розумію, військовим належить їхати першим класом, особливо офіцерам, адже статус зобов'язує.

Люк зустрівся з допитливим поглядом пари яскравих блискучих очей і відразу ж зрозумів, що розмови вже не уникнути.

— Я не військовий, — сказав він.

— Перепрошую. Я лише подумала... Ви такий за-  
смаглий... напевно, ви повернулися додому у від-  
пустку зі Сходу.

— Я повернувся зі Сходу, — сказав Люк. — Але  
не у відпустку.

— Я поліцейський, — коротко додав він, споді-  
ваючись уникнути подальших запитань.

— Поліцейський? Як цікаво! Син *моєї* хорошої  
подруги нещодавно вступив на службу в поліцію  
Палестини.

— Я служив у Маянг-Стрейтс, — сказав Люк,  
передбачивши чергове запитання.

— Що ж, це цікаво... Я маю на увазі, цікавий збіг,  
що ми їдемо в одному купе. Розумієте, я ж їду в міс-  
то, щоби потрапити до Скотленд-Ярду<sup>1</sup>.

— Справді? — перепитав Люк.

Люк замислився, чи стомиться вона, чи все ж  
щебетатиме аж до самого Лондона. Зрештою, він  
не був проти, адже дуже любив свою тітоньку Мілд-  
ред. Він пригадав, як її п'ять фунтів колись допо-  
могли йому вибратися зі скрутного становища. До  
того ж ця літня пані й тітонька Мілдред мали щось  
спільне — щиру англійську доброзичливість. Він не

---

<sup>1</sup> Скотленд-Ярд — центральне управління лондонської  
поліції. (*Тут і далі прим. пер.*)

зустрічав таких жінок у Маянг-Стрейтс. Вони асоціювалися в нього з різдвяним пудингом, сільським крикетом, затишком біля каміна та іншими речами, яких йому так не вистачало на іншому кінці світу. (Звісно ж, подібні речі стають непомітними в повсякденні, але ж Люк повернувся до Англії лише кілька годин тому.)

— Тож я збиралася виїхати ще сьогодні вранці, — жваво зашебетала старенька, — але, як я вже казала, затрималася, щоб знайти Пухнастика. Я страшенно турбувалася за нього. Як ви гадаєте, я ще встигну потрапити туди вчасно? У Скотленд-Ярді, здається ж, немає певного графіка роботи.

— Не думаю, що вони зачиняються за графіком, — відповів Люк.

— Ні, звісно ні. Як вони можуть? Я маю на увазі, що в будь-яку хвилину комусь може знадобитися повідомити про серйозний злочин.

— Ваша правда, — погодився Люк.

На мить літня пані поринула в мовчання. Вона виглядала стурбованою.

— Я завжди вважала, що краще йти одразу до найвищих інстанцій, — нарешті мовила вона. — Джон Рід, наш констебль у Вічвуді, дуже ввічливий та приємний чоловік, але я не думаю, що він упорається з такою серйозною справою. Зазвичай йому доводиться мати справу з людьми, які зловживають

алкоголем, перевищують швидкість або не платять податок за свою собаку... і, можливо, навіть грабіжниками... Але мені здається... ні, я переконана... що він не впорається зі справою про *вбивство*!

— Вбивство? — Люк здивовано звів брови.

— Так, вбивство, — підтвердила літня пані, енергійно киваючи. — Бачу, ви здивовані. Я теж спочатку була здивована... і не могла в це повірити. Я думала, це лише мої вигадки.

— А ви впевнені, що це не так? — обережно запитав Люк.

— Звісно ж упевнена, — кивнула вона рішуче. — Можливо, я могла помилитися вперше, але аж ніяк не вдруге, не втретє і не вчетверте. Після стількох убивств я *знаю* напевне.

— Ви хочете сказати, що було... е-е-е... кілька вбивств? — запитав Люк.

— Боюся, що так, — тихим голосом відповіла пані. — Саме тому я вирішила, що варто звернутися відразу до Скотленд-Ярду й розповісти їм про все, що трапилося. Як *ви* гадаєте, це правильне рішення?

Люк задумливо поглянув на неї і сказав:

— Так, гадаю, що правильне.

«Вони ж то там, мабуть, точно знають, як поводитися з такими, як вона. Напевно, до них щотижня приходить близько пів дюжини літніх пані, які